

knihovně zajištěno, jest dle § 1121 obč. zák. naložiti jako se služebností, požadovatel je tedy musí po případě převzít; není-li knihovně zajištěno, jako v tomto případě, má dle §§ 1120 a 1121 obč. zák. požadovatel, nikoliv vlastník, právo pacht vypovědět. Mínění okresního soudu, že žalobci nemohou pacht vypovědět, poněvadž pozemek jim dosud není knihovně odevzdán, jest sice správným, z toho však neplyne, že se vlastník musí postarati o to, by pacht byl zrušen, nýbrž pouze, že žalobci musí posečkati s výpovědí, až budou knihovními vlastníky. Rovněž jest správným, že užitky pozemku přísluší žalobcům od doby, kdy zaplatili přijímací cenu, avšak i z toho plyne jen, že jim od té doby přísluší pachtovné, které třetí pachtýř platí. Posuzuje-li se věc takto, jest lhostejno, zda žalobci vzali smlouvou na sebe povinnost, že vypovědí třetímu pachtýři pacht, poněvadž, jak řečeno, bude i po zákonu na nich, by tak učinili, budou-li chtít pozemek sami spravovati. Taktéž netřeba řešiti otázku, kdo by byl povinen, pachtýře odškodniti, kdyby pacht byl předčasně zrušen, poněvadž rozhodnutí o žalobním žádání, jež čelí pouze k tomu, by příkazaný pozemek byl žalobcům odevzdán do vlastní správy, nezávisí na řešení této otázky.

Čís. 2035.

Majitel automobilu ručí též za škodu, jež povstala při zřízencově jízdě »na černo«.

Kupitel nabytí vlastnictví věci, dal-li na ní, ponechav ji u prodatele, s jeho souhlasem provéstí opravy.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1922, Rv I 644/22.)

Petr J. koupil od Josefa L-a automobil a ponechal ho dále v uschování prodatelově, by na něm provedeny byly opravy lidmi, jím najatými, s čímž prodatel souhlasil. Kupitel povolil Arnoštu T-ovi zkušební jízdy s automobilem, čehož Arnošt T. zneužil k tomu, by svezl své známé, při kteréžto jízdě nastala srážka automobilu s vozem žalobcovým. Žalobě o náhrady škody proti Petru J-ovi bylo vyhověno soudy všech tří stolic. Nejvyšším soudem mimo jiné z těchto

důvodů:

Vlastnictví automobilu nabytí žalovaný tím způsobem, že jej jednak koupil (§ 424 obč. zák.), jednak, že ač si jej ponechal na dále v uschování prodavačově, dal na něj provéstí různé opravy lidmi, jím najatými, mezi jinými i Arnoštem T-em, a to za souhlasu prodávajícího, takže tím prodávající schovatel dal zřejmě na jevo vůli míti u sebe automobil na dále pro žalovaného (§ 428 obč. zák.) a jeho jménem. Okolnosti, uvedené žalovaným pro opačný náhled, že automobil zůstal na dále ve velké garáži prodatelově, že prodatel garáž po pracovních hodinách uzavíral a klíče si k sobě bral, nejsou s to, aby převzetí držby automobilu žalovaným uvedly v pochybnost, neboť jsou to vesměs opatření prodatelova, jež jako schovatel automobilu v zájmu žalovaného činiti byl povinen. Nebylo-li auto opatřeno číslem žalovaného a nebylo-li pro nedokončení

oprav k jízdě způsobilým, nelze z toho vyvozovati, že odevzdání auta se nestalo, poněvadž okolnosti ty nejsou překážkou odevzdání. Tvrzení, že disposiční moc nad automobilem v den úrazu byla pouze v rukou prodávatele L-a, nezbujuje žalovaného vlastníka zodpovědnosti za následky úrazu automobilem, neboť odnětí moci nad automobilem přenáší zodpovědnost na toho, kdo má možnost autem vládnouti, stalo-li se odnětí moci bezprávným činem (§ 1 odstavec čtvrtý zák. ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. z.), tedy činem, přičícím se objektivnímu právu; pouhé porušení povinnosti obligační nestačí a proto též t. zv. jízdy na černo, kteréž zaměstnanec bez svolení a vědomí zaměstnavatele předsevezme, nezbuývají majitele automobilu (zaměstnavatele) zodpovědnosti jemu v § 1 a 8 automob. zákona uložené. Pak-li tedy Arnošt T., kterému žalovaný zkušenou jízdou automobilem povolil, použil automobilu žalovaného, by jím svezl Rudolfa T-a a Josefa M-a, porušil tím sice svou smluvní povinnost vůči žalovanému, avšak činu bezprávného se tím nedopustil. Nebylo zde tedy objektivně bezprávného činu, jímž by byl automobil odňat býval moci žalovaného vlastníka a proto neposoudil odvolací soud případ právnicky mylně, uznal-li žalovaného zodpovědným ze škody, jež žalobci srážkou s automobilem žalovaného byla způsobena (§ 1 automob. zákona).

Čís. 2036.

Státní pozemkový úřad není povolán k tomu, by podával soudu posudek, je-li zde zvyklost v příčině výpovědi pachtu.

Pokud jest výpověď »náležitou« po rozumu § 1120 obč. zák.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1922, Rv I 695/22.)

Žalovaný smlouvou pachtovní ze dne 31. prosince 1917 vzal do pachtu pozemky na 6 let (do 31. prosince 1923). V říjnu 1921 prodal dosavadní vlastník pozemky žalobci, jenž dal žalovanému šestiměsíční výpověď ku dni 1. července 1922. Proti výpovědi namítal vypovězený především, že výpověď není »náležitou«, ježto dle všeobecných zvyklostí při pachtu pozemků nutno výpověď dáti v takový čas, aby odevzdání se stalo nikoli v době právě před sklizní, nýbrž v době po sklizni, tudíž v době podzimní, po případě zimní. Procesní soud první stolice ponechal výpověď v platnosti. — Důvody: Výpověďí znalci má soud za prokázáno, že ve zdejší krajině není zvyklosti, by pachtovné pozemky směly býti vypovídány jen tak, aby odevzdání jich stalo se po sklizni, na podzim nebo v zimě. Platí tedy ustanovení § 1120 obč. zák., že nový vlastník může dáti pachtýři výpověď a soud jest toho přesvědčení, že výpověď v tomto případě jest náležitá; musí tedy pachtýř novému držiteli ustoupiti. Odvolací soud rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolatel uplatňuje neúplnost řízení, poněvadž nabídnutý důkaz dotazem u státního pozemkového úřadu v Praze nebyl proveden a nebylo hleděno k zákonu náhradovému čís. sb. z. a n. 329 z r. 1920. Tento důvod jest bezpodstatný. Provedení důkazu dotazem na státní pozemkový úřad pokládá soud odvolací za zbytečné, poněvadž, kdyby tu byla tvrzená zvyklost, musilo by se to spíše dáti zjistiti slyšením znalci ze zdejší krajiny než dotazem na uvedený úřad, do jehož oboru činnosti tento případ jistě nepadá, a ostatně